

COLORJEVE INFORMACIJE

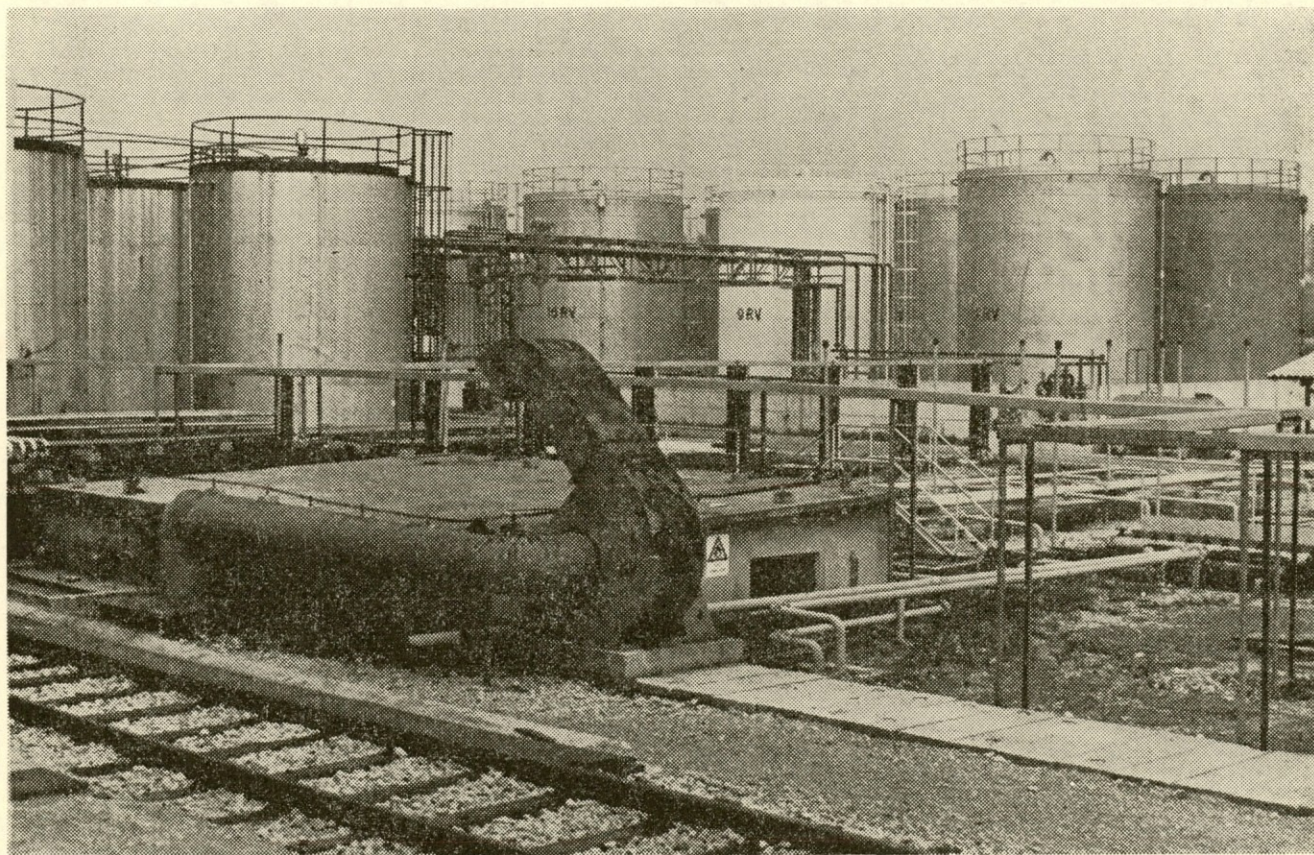
GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA COLOR MEDVODE

Leto XVI.

SEPTEMBER

|| 263360

Številka 9 (177)

Problematika Colorjevih odpadkov

Vsaka proizvodnja ali predelava »ustvarja« poleg koristnih proizvodov tudi različne odpadke. Glede na njihovo nevarnost (ogrožanje življenja in zdravja ljudi in živali) so lahko to komunalni odpadki ali posebni odpadki.

Pred dvema desetletjema v veliki tekmi za pridobivanje novih materialov in osvajanjem novih tehnologij skoraj nihče ni razmišljal o tem, da nestrokovno ravnanje in kopičenje nekaterih obstoječih in nekaterih novih odpadkov močno ogroža zdravje ljudi in živali in pušča dolgotrajne posledice na določenih področjih sveta. Ta bridka spo-

znanja počasi in vztrajno prihajajo šele danes na dan na posameznih ogroženih področjih. Iz dneva v dan se mamreč v našem okolju kopičijo takšni odpadki, ki so lahko zelo nevarni in za katere še vedno ni znana ustrezna tehnologija njihove predelave v končno in popolnoma nevarno obliko. Tako se delno zaradi neznanja, delno pa zaradi brezobzirnosti do teh problemov vztrajno in počasi vsi zastrupljamo.

V nekaterih dobro razvitih industrijskih državah, kjer so se začele očitno kazati posledice mačehovskega odnosa do narave na zdravju ljudi, je mastop »vala zelenih« po-

vzročil močno težnjo po ohranitvi zdravega okolja. Mrzlično je zato iskanje tehnologij, ki bi odpadke ponovno predelovale v koristne izdelke, seveda ob ustreznem dobičku. Kdor je med prvimi odkril ponovno uporabo cenjenih odpadnih materialov, je lahko drugim, ki so se jim odpadki nakopičili, zaračunal veliko vsoto, pri tem pa dobil surovine zastonj. Nekateri tovarne so bile tako postavljene pred dejstvo ali plačevati odgromne vsote državi kot davek za onesnaževanje okolja ali podpirati monopolizem nekaterih podjetij, ki so predelavo odpad-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

kov izvajale ali razviti lastno ustrežno tehnologijo za svoje odpadke. Vsak onesnaževalec okolja se je iz te zagate skušal čim bolj »ekonomsko« obnašati, najpogosteje na ta način, da je svoj nevaren odpadek prikrival in ga podtikal ekološko manj osveščenim državam. To je najceneje, kajti vsaka manipulacija z odpadkom finančno obremenjuje druge proizvedene izdelke. Zaradi tega se vsakih dodatnih stroškov v neproduktivne investicije skušajo vsi čim bolj otresti.

V Sloveniji, kjer v zadnjem času tudi prevladuje težnja za boljše ohranitev zdravega okolja, je možno zaslediti različne struje. Najmočnejše so vsekakor tiste, ki imajo možnost operiranja le s papirjem in peresom. Tako nastajajo različni ukrepi in pravilniki v katerih so le delno nakazane rešitve in priporočila za ravnanje za posamezne odpadke. Tako je bil v Sloveniji šele v maju 1986 objavljen pravilnik o ravnanju s posebnimi odpadki. V njem so posebni odpadki razdeljeni v tri kategorije: **posebno nevarni odpadki, nevarni odpadki** in posebni odpadki. V posebnih odpadkih se nahajajo snovi, ki imajo eno ali več naslednjih lastnosti: eksplozivnost, lahko-vnetljivost, reaktivnost, strupenost, jedkost in dražljivost, radioaktivnost, kužnost ali gabljivost, povzročanje vžiga drugih snovi. Za snovi s takšnimi lastnostmi opravlja stalni nadzor glede njihovega nastanka, zbiranja, prevoza, obdelave in odlaganja Republiški sanitarni inšpektorat v sodelovanju s Komitejem za zdravstveno in socialno varstvo, Republiškim komitejem za varstvo okolja in urejanje prostora in Republiškim komitejem za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Med »papirne« rešitve spadajo tudi odločbe o prepovedi vsakega neustreznega deponiranja posebnih odpadkov. **Ustrezni deponiji za posebne odpadke** v slovenskem in jugoslovanskem prostoru **pa še nimamo** in tako se nekatere tovarne in razni predelovalni obrati vrtijo v krogu med uradnimi zahtevami in možnostmi praktične izvedbe napisanih pravilnikov in odločb. Posebni odpadki pa se medtem pridno kopičijo na dvoriščih posameznih tovarn, polnijo skladišča in se nabirajo povsod tam, kjer bi lahko bili koristnejši izdelki.

Tudi v Colorju nas nekateri lastni proizvodni odpadki zaradi nekaterih odločb začenjajo počasi in vztrajno dušiti. Letno namreč »proizvedemo« ca. 30 ton različnih trdnih odpadkov, 146 ton tekočih odpadkov (topil), 65 ton gošč in smol, 1140 ton reakcijske vode iz proizvodnje poliesterskih smol.

Do sedaj smo v Colorju reševali probleme lastnih posebnih odpadkov na dovolj preprost in do nedavnega še dopusten način: z zako-

pavanjem. Svoje trdne in poltekoče odpadke smo z dovoljenjem in pod stalnim nadzorom že prej omenjenih ustreznih institucij skupno z Donitom zakopavali v opuščeni gramoznici v Smedniku od leta 1962 dalje. To ozemlje se nahaja v območju, ki je namenjeno po planskih dokumentih (ki pa še niso za to področje sprejeti), v trajno kmetijsko uporabo. Po zahtevah mestnega urbanističnega inšpektorja z dne 13. 5. 1987 morata oba uporabnika: Donit in Color za odlagališče v Smedniku pridobiti še nekatere dodatne dokumente. Zahtevane dokumente seveda skušamo pridobiti v čim krajšem času, toda gramozna jama bo v kratkem zapolnjena. Kam pa bomo odlagali v bližnji prihodnosti? Odgovora zaenkrat ne morejo dati niti ljubljanski mestni očetje, v čigar pristojnost spadajo Medvode s Smednikom, saj v celotni ljubljanski regiji **ustrezne deponije za posebne industrijske odpadke še nimamo**.

Toda to še ni vse. Colorja ne obremenjujejo le trdni odpadki. Trenutno je mnogo hujši problem reakcijska voda, ki nastaja v proizvodnji umetnih smol. Sedaj jo kopičimo v vseh možnih prostih rezervoarjih, ker jo zaenkrat ne smemo in nimamo kje odložiti.

Prvotno je reakcijska voda iz proizvodnje smol skupaj pomešana s čisto hladilno vodo in meteorno vodo odtekala v Soro. Od 13. maja 1978 zaradi odločbe, reakcijske vode nismo smeli več spuščati v Soro. Edina rešitev je bilo zakopavanje na komunalni deponiji na ljubljanskem barju. Ustrezno nevtralizirano reakcijsko vodo je odvažalo in zakopavalo Komunalno podjetje Ljubljana. Komunalni odpadki so velikokrat zelo suhi, tako da lahko to vodo, ki ni ravno prijetno dišeča tekočina, popolnoma posrkajo.

Vsaka deponija se enkrat zapolni in potrebno je poiskati drugo. Nova komunalna deponija, ki sedaj že dva meseca obratuje, pod nobenim pogojem ne vzame več nobenega

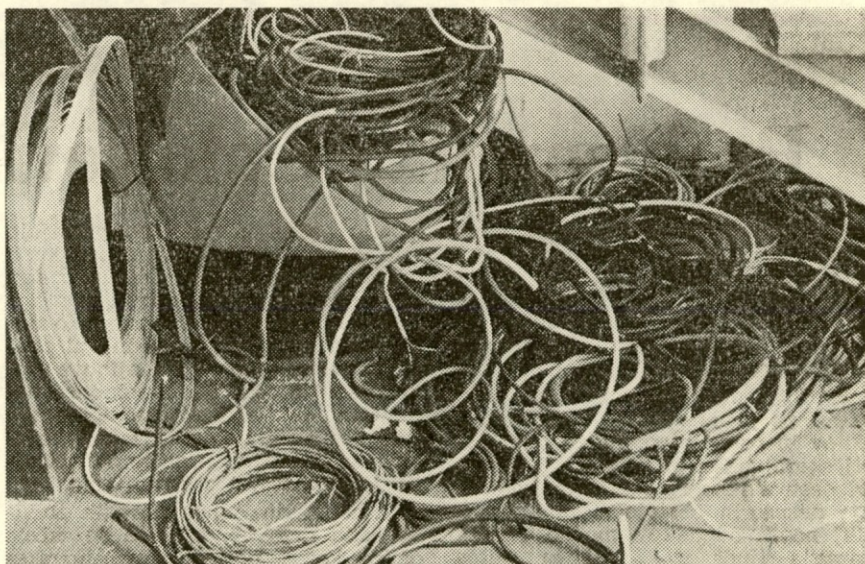
posebnega odpadka in nobenega tekočega odpadka iz dveh osnovnih razlogov:

— iz nastalega komunalnega komposta bodo pridobivali bio plin;

— nimajo čistilne naprave, s katero bi lahko pred izstopom v reko Savo očistili eventualno nastale izcedne vode, ki bi izhajale iz deponije.

Tako je letos v Colorju 1. julija, ko se je resnično zaprla vsaka možnost odvoza reakcijske vode na deponijo, vse završalo. V bližnji prihodnosti smo sicer nekaj podobnega pričakovali, toda ko smo bili postavljeni pred zid, nam ni bilo vseeno, kdaj bomo morali proizvodnjo smol ustaviti, ker nimamo neskončno veliko prostih rezervoarskih prostorov za skladiščenje reakcijske vode.

Že pred dvema letoma so v proizvodnem obratu postavili dve 30 m³ nerjaveči posodi s prekati. V prvem prekatu bi se odločila lažja topila, v spodnjem pa nabirala gošča, ki nastane zaradi nevtralizacije reakcijske vode. Tako bi v vsakem naslednjem prekatu dobili čistejšo reakcijsko vodo, ki bi jo nazadnje vodili skozi kolono z aktivnim ogljem. Tako obdelano vodo smo konec leta 1986 poslali v analizo v Kranj na Zavod za socialno medicino in higieno Gorenjske, leta pa jo je delno posredoval naprej v Maribor na Center za varstvo okolja. Prav tako smo takšen vzorec v maju 1987 poslali v analizo na Kmetijski inštitut Boris Kidrič, ki je za tovrstne analize pooblaščen. Seveda je bilo potrebno analizirati tudi reakcijsko vodo takšno, kot jo odvajamo iz reaktorjev. Te primerjalne analize so nam zadovoljivo opravili v laboratoriju na Komunalnem podjetju, TOZD Kanalizacija, Ljubljana. Pri nas v Colorju namreč zaenkrat nimamo ne prostora in ne laboratorijskih naprav, s katerimi bi lahko analizirali odpadno vodo na zahtevane parametre. Delno je to opravičljivo, saj je bolj

So to tudi odpadki?

smiselno delati na tistem razvojnem področju, ki nam direktno prinaša kruh, kot pa zapravljati dragoceni čas in denar s problemom odpadkov, ki do sedaj ni bil tako pereč.

Namen vseh analiz je bil dobiti ustrezno potrdilo, da je naša reakcijska voda, ki smo jo v proizvodnji predhodno očistili, v razredčeni obliki primerna za priključitev na kanalizacijo, oziroma, da ni strupena za organizme v biološki čistilni napravi.

Analize, ki smo jih dobili, niso bile slabe in odkrili smo, da je voda v razredčeni obliki biološko razgradljiva. Biološko čiščenje je zapleten splet biokemijskih procesov, pri katerih mikroorganizma porabljajo organske snovi — odpadke za rast in razmnoževanje v prisotnosti kislika ali brez prisotnosti kislika. S tem pretvarjajo organske snovi v vodo, ogljikov dioksid in metan (bio plin). Na ta način se odpadki regenerirajo.

V upanju, da bodo te ugodne analize pomagale, da bomo lahko še naprej vsaj za krajši čas odlagali reakcijsko vodo na deponiji ali da bi jo lahko spuščali v čistilno na-

pravo v Šentvidu, smo intervenirali na različne institucije, ki so pristojne za dajanje soglasij na področju varstva okolja: na Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora, na Republiški samitarni inšpektorat, Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana, Komunalno podjetje Ljubljana. Razgovori so bili opravljeni tudi s projektantom nove komunalne deponije. Toda pri vsem tem smo naleteli na gluha ušesa, kajti najlaže je nekaj prepovedati, če nadaljnje posledice niso tvoja skrb.

Lastnost, da je reakcijska voda biološko razgradljiva, nam je dalo novega poleta, tako da smo iskali rešitev na različnih čistilnih napravah po Sloveniji. Zaenkrat zaradi preobremenjenosti teh naprav in zaradi tega, ker so nekatere še v poizkusnem obratovanju, za takšno eksperimentiranje z našo vodo nimajo posebnega interesa. Raziskati je namreč treba, kako vpliva naša voda na proizvodnjo bio plina, ki ga na obstoječih čistilnih napravah proizvajajo in tudi uporabljajo.

Nekatere poskuse v zvezi z bio plinom, so nam z našo vodo po njihovih zmognostih izvajali na pilot-skih napravah v tovarni Krka in v

IMP. Medtem počasi nastajajo tudi prvi poskusi na le delno naši pilotni napravi v Kranju, ki je bila narejena v Colorjevih vzdrževalnih obratih iz odvečnih železnih cevi večjega premera. Poskusi v Kranju so čisto ljubiteljske narave. Nastali so zaradi strokovnega zanimanja za problem naše vrste lin z namenom, da bi nam iz zagate pomagali, zato niso obvezujoči.

V Colorju sedaj pospešeno iščemo način, kako zmanjšati količine nakopičene vode in čimprej priti do lastne čistilne naprave, saj bo prej ali slej to obvezno za vsako tovarno. Colorjeva komisija, ki je zadolžena za odpravo tega problema dela na tem področju s polno paro in se skuša dokopati čim prej do začasne oziroma do končne rešitve.

V slogi je moč in le strokovni team, ki je harmonično ubran, bo ob podpori vseh, ki lahko koristno intervenirajo na ustreznih institucijah, izvršil dobljeno nalogo, ki še malo ni enostavna. Za vsako rešitev je potreben čas dozorevanja, toda mi ga moramo čim bolj skrajšati, ker je čas zlato, zaloge naše odpadne vode pa kar rastejo rastejo.

Tatjana Gauš

Še nekaj o delu komisije, ki pripravlja osnutek novega vrednotenja del in nalog

V maju je bil sprejet na referendumu nov Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo. V tem pravilniku je podrobno opisana tudi metodologija za vrednotenje del in nalog. Da malo osvežimo spomin — kaj pomenijo posamezni kriteriji:

I. Usposobljenost:

1 A znanje (zahtevana izobrazba, delovne izkušnje, funkcionalna znanja,

- 1 B organizacijska pristopnost,
- 1 C informacijska spretnost,
- 1 D telesna spretnost.

II. Odgovornost:

2 A osebna odgovornost,
2 B odgovornost za delo drugih,
2 C odgovornost za varstvo drugih.

III. Napor:

- 3 A napor čutil,
- 3 B umski napor,
- 3 C telesna napor,
- 4 A napor pri sodelovanju,
- 4 B napor pri usmerjanju.

IV. Vplivi okolja:

- 5 A mesnaga,
- 5 B prah,
- 5 C olje,
- 5 D toplota,
- 5 E mokrota,
- 5 F plini in pare,
- 5 G ropot,
- 5 H sunki,
- 5 I svetloba,
- 5 K prehlad,
- 5 L delovna obleka,
- 5 M poškodbe.

Metoda za ugotavljanje zahtevnosti daje teoretično največ 200 točk. Dejansko pa ne obstaja naloga, ki bi ji po vseh kriterijih pripadalo maksimalno število točk.

Po zgoraj omenjenih kriterijih so bila ocenjena vsa dela v naši delovni organizaciji in ugotovitev je naslednja: najvišje ocenjena naloga ima 112 točk, najmanj zahtevna naloga pa 7 točk.

Ugotavljanje zahtevnosti nalog je po vsebini strokovno delo, ki ga opravlja komisija, rezultate vrednotenja pa potrjuje DS. Osnovno zahtevnost nalog (usposobljenost, obremenjenost in odgovornost) prevedemo v grupo dela, tako da vsako grupo združujemo najmanj po 3 oziroma 5 točk. Stopnjo zahtevnosti enostavne naloge izražamo s 1. grupo dela, relativno razmerje zahtevnosti enostavne naloge pa je enako 1,00.

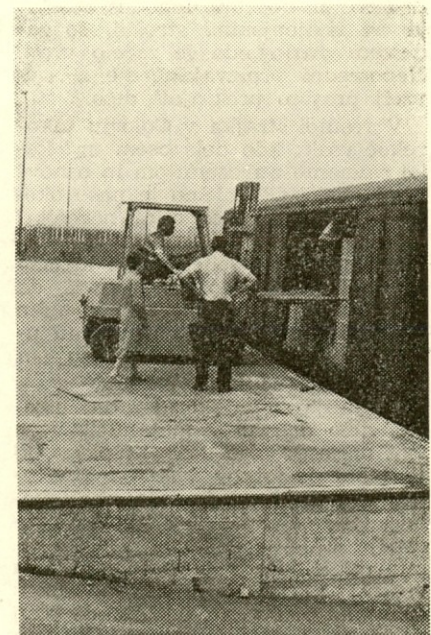
Število točk, ki jih združujemo v posamezno grupo dela in ustrezna relativna razmerja zahtevnosti določamo z delitvenim modelom. Delitveni model je element letnega plana.

Osnutek vrednotenja del in nalog je pripravila ISKRA Zorin, usklajevanje pa pripravlja komisija. Komisija je pripravila ocenitev nalog po vplivih okolja. Pri tej ocenitve je sodeloval poleg članov tudi vodja varstvenega oddelka.

Delo komisije je zahtevno saj je potrebna stalna primerjava med na-

logami. Delo komisije poteka po planu in upamo, da bo v začetku oktobra osnutek vrednotenja nalog v javni razpravi.

B. M.

Delo naše vsakdanje...

Nitro obrat — Rakovnik

Med zaposlenimi v Colorju je gotovo precejšnje število tistih, ki ne poznajo problematike nitro obrata v Rakovniku. Moj cilj je, da bralce v grobem seznanim z obratom, delom v obratu in s problemi, s katerimi se srečujemo zaposleni v tem obratu.

Obrat je zaradi požarne varnosti nekoliko odmaknjen, je v Rakovniku, pred vasjo Sora in je na kompleksu, ki ima še skladišče surovin, posebej skladišče nitroceluloze in garderobe z jedilnico. V obratu izdelujemo nitro lakke brezbarvne in nitro emajle. Zaposlenih je 14 delavcev skupaj z administratorjem v obratu in obratovodja. V zadnjih nekaj letih se je delež drobne embalaže in izdelkov za široko potrošnjo močno povečal, kar se močno odraža na letnih planih. Za ilustracijo lahko povem, da je bil plan skupne proizvodnje za leto 1987 povprečno 300 ton na mesec, v letih 1983—1985 pa 340 ton, ker je bil delež široke potrošnje zelo majhen. Žal imamo že nekaj let težave s surovinami, v prvi vrsti z nitrocelulozo, ki je vitalna surovina za izdelavo nitro premazov. To je pogojilo pogoste premestitve ma-

ših delavcev v druge obrate, kar zelo negativno vpliva na njihovo počutje. Dokazali smo, da v mesecih z redno dobavo surovin, plan lahko presežemo. Če upoštevamo odsotnost delavcev zaradi pomanjkanja surovin, izračunamo proizvodnjo na zaposlenega delavca in upoštevamo, da je plan proizvodnje za leto 1978 z istim številom delavcev bil 226 ton, ugotavljamo, da se je proizvodnja na zaposlenega delavca močno povečala v zadnjih desetih letih. Za takšno rast se lahko zahvalimo drobnim olajšavam, ki smo jih vpeljali v zadnjih deset letih. Odpravili smo »šeflanje« pri točenju emajlov z uporabo prenosne črpalke. Rekonstruirali smo nekatere oddelke, kadi in podeste in jih prilagodili za uporabo premičnega dvigala. Vgradili smo dodatne cevovode za direktno prečrpavanje v 5-tonske rezervoarje in še pridobili dodatno zmogljivost z montažo 5-tonskega rezervoarja, namesto obstoječega 1-tonskega. Maneverski prostor smo razširili tudi z dvema dodatnima nadstreškoma in izboljšali interno manipulacijo z nakupom elektro vilničarja za potrebe proizvodnje. Vse je sad med-

sebojnega dogovarjanja, s ciljem povečanja produktivnosti in izboljšanja pogojev dela.

Obrat je star, proizvodni prostori majhni in zato lahko ugotovimo, da ni več nobene možnosti za izboljšavo v cilju povečanja proizvodnih zmogljivosti. Torej v perspektivi je možna rešitev samo v izgradnji novega obrata. Pogoji dela so še vedno slabi, posebej pozimi. Delo izdelovalcev lakov se odvija na »vratih«, ker je vezano na manipulacijo s surovinami zunaj in znotraj proizvodnih prostorov, tako da so delavci pri svojem delu izpostavljeni velikim temperaturnim razlikam.

Kot sem že prej omenil, imamo še vedno težave z dobavo nitroceluloze, še naprej se delavci selijo v druge obrate. Če zmanjka nitroceluloze pomeni, da ne moremo proizvajati, nimamo pa možnosti, kot v drugih obratih, da bi lahko delali kaj drugega. Poleg tega tudi druge surovine iz dneva v dan nadomeščamo, včasih z manj ustreznimi, kar gotovo vpliva na kvaliteto nitro premazov. Prizadevamo si, da bi čimbolj izkoristili obstoječe tipe celuloz in ostalih surovin s ciljem, da si podaljšamo življenjsko obrata do naslednje dobave.

M. S.

Štrajki in ukrepi

Po stresu ob koncu 1985. leta počasi prihajamo k sebi. Prenehalo je obdobje mirnega življenja. V vseh službah je čutili večji pritisk, za nekatere že kar neugoden. Ta nemir in splošne razmere v državi, zaradi česar naš osebni dohodek zaostaja za življenjskimi stroški, so zadosten razlog, da je začelo vreti. Neposredni proizvajalci ste si celo vzeli pravico prekinjati delo.

V resnici štrajka v Colorju takorekoč vsak: kdo dela osem ur? kako ravnamo z materialom in osnovnimi sredstvi? kakšno je naše okolje? zaloge? investicije? naročila? izdelki? stroški? kadrovanje?... Pogledjmo okoli sebe, ali je kakšna stvar, da bi lahko zanjo rekli, da je popolnoma v redu. Eno z drugim pa vodi k slabšemu poslovnemu uspehu in zaradi njega k manjšim sredstvom za delitev plač.

10. julija so za skoraj 2 dni ustavili delo delavci v mešalnici. Vseh šest mesecev niso dosegali plana, ki je bil 6 odstotkov višji od lanskega. V tem planu je bilo upoštevane preveč izvoza na klirinško področje. Zato se je kolegilj, kljub temu, da je bilo v prvi polovici leta več naročil kot jih je bila mešalnica sposobna proizvesti, odločil, da plan zniža za 83 t vsak mesec. Obenem smo v tem obratu že avgusta spremenili kolektivna merila nagrajeva-

nja, v katerih zdaj polovica predstavlja normirano delo. Tako na končni rezultat ne pridejo v poštev le neke odmaknjene količine, ampak vsakodnevno delo. Jasno, da bomo z vključevanjem novih meril nadaljevali še v drugih obratih.

Pri julijski prekinitvi je bilo odločno zahtevano, da se izboljšajo pogoji dela. Gre pravzaprav za organizacijsko tehnološke ukrepe, ki naj bi zmanjšali zastoje in povečali tehnološko ter delovno disciplino:

— z obveznim vsakodnevnim dežuranjem tehnologij sproti pomagajo in rešujejo morebitne motnje, spremljajo viskoznosti mlevnih baz, ki do zdaj še niso bile dokumentirane;

— dolgotrajnejša naloga bo priprava navodil, ki jih bo treba spraviti na osebni računalnik;

— kadar značaj motenj presega obseg tehnoloških postopkov se vključijo razvojniki; takih primerov je bilo zdaj malo;

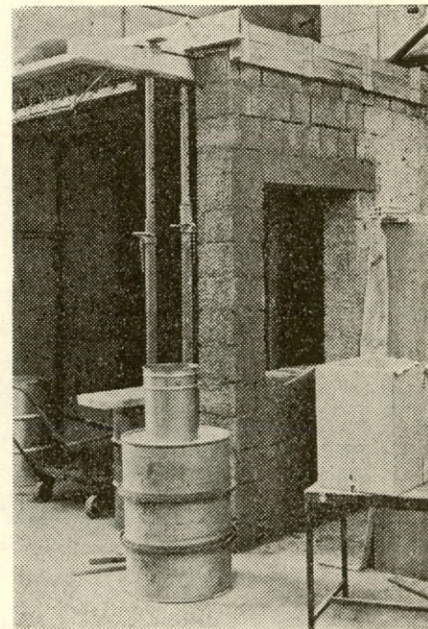
— po dispergiranju mlevne baze na disolverjih smo uvedli novo točko medfazne kontrole — merjenje finoč; sicer pa čaka OTK prestrukturacija: namesto ugotavljanja končnih lastnosti barv bodo morali teži svojih analiz prenesti v proces, kar bi omogočalo proizvodnjo z manj napakami;

— ponovno smo izmenovodje in oddelkovodje zadolžili odgovornosti za delovno disciplino v obratu, tudi

podaljšanje dela ne sme biti problem;

— boljšo produktivnost pričakujemo z uvedbo nove tehnologije, postopoma bomo z njo pričeli že do konca leta 1987.

M. Hafner

Tale zid v kuhinji lakov »packajo« že dva meseca. Ali malta prepočasi suši?

Kratke novice

SPREMEMBA POVRAČIL STROŠKOV

Od 11. 9. 1987 dalje veljajo nove višine določenih stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju delovnih nalog, in sicer:

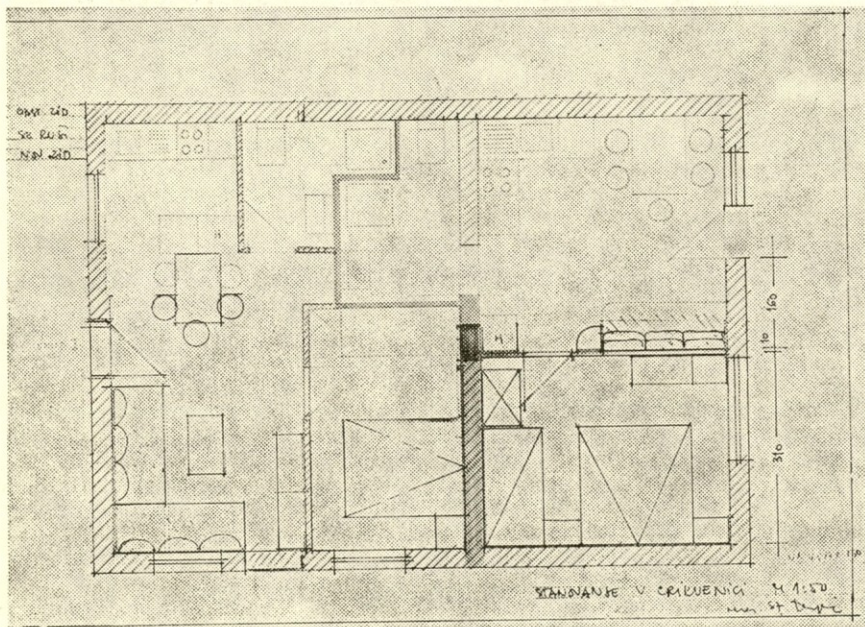
dnevnica	10.310 din
polovična dnevnica	5.190 din
kilometrina	138 din

MERILA USPEŠNOSTI

V začetku septembra je DS na predlog vodstva proizvodnje dopolnil in spremenil merila kolektivne delovne uspešnosti v obratu II. —

mešalnica. Bistvo spremembe je v tem, da smo ugotavljali delovne uspešnosti prenesli na posamezne oddelke — šaržirnico, polnilnico, malo proizvodnjo, ribalnico in ni-ansiirnico. Poleg dosedanjih skupnih meril (količine gotovih izdelkov, celotne mesečne proizvodnje in letne kumulativne proizvodnje) so uvedli še nova merila, kot so normirane ure glede na dejanske v oddelkih šaržirnice, ribalnice in polnilnice, dejansko število nians glede na planirane v niansirnici in dejanske količine gotovih izdelkov glede na planirano ter dejansko število delovnih nalogov, glede na planirano v mali proizvodnji.

OBNOVILI BOMO DOM V CRIKVENICI

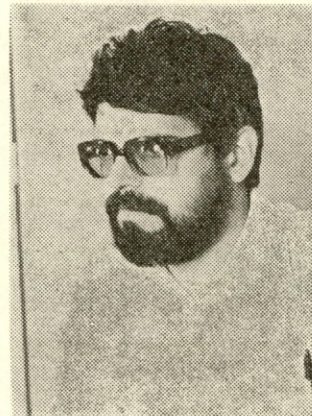

Počitniški dom v Crikvenici smo kupili leta 1971. Do sedaj je bil urejen tako, da so v njem lahko letovale štiri družine naenkrat, žal pa je bila v vsaki etaži le ena skupna kuhinja, skupen je bil vhod, kar ni najboljše. Tudi oprema se je že nekoliko postarala, zato smo se v skladu z dogovorjeno politiko na področju družbenega standarda odločili, da dom preuredimo. Po lanskoletni prenovitvi Pelegrina bomo torej že letos v jeseni obnovili počitniški dom v Crikvenici. Načrti so pripravljene tako, da bomo z nekoliko predelave dobili štiri ločena stanovanja v vsaki etaži po dva. Vsako stanovanje bo imelo dnevni

prostor s kuhinjo in jedilnim kotom, spalnico ter sanitarije. Velikost stanovanj bo ca. 32 do 34 m². Tudi za ločene vhode smo poskrbeli, saj bosta obstoječa ostala, druga dva pa bomo uredili na južni strani iz balkona. Zato bodo potrebne za zgornjo etažo nove zunanje stopnice. Dela bomo izvajali deloma sami, deloma pa z zunanji izvajalci kot že rečeno v letošnji jeseni, tako da bi bil dom do naslednje sezone pripravljen za sprejem gostov. Če nam bo uspelo nabaviti še kaj nove opreme, pa bomo še bolj zadovoljni. Za vse, ki vas Crikvenica bolj zanima, pa še majhna skica preureditve.

Nova sodelavca

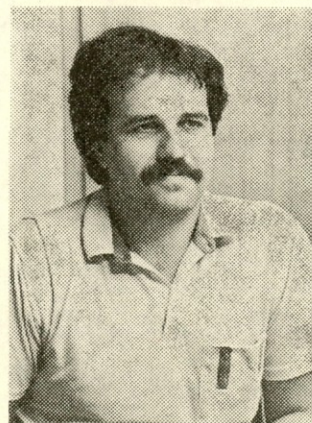
IVAN ŠAFARIČ

Ivan Šafarič je s 1. septembrom pričel opravljati dela tehnologa gradbenika, prej je bil zaposlen v celjskem Ingradu.

»Delo se ni veliko spremenilo, saj so drugod podobne službe. V Colorju so doslej usluge opravljali drugi, saj nismo imeli gradbinca. Sam sem skoraj 17 let delal v operativni, tako, da glede izvajanja gradbenih del ne bo težav, čeprav se bo treba v posel vpeljati. Za prihod v Color je bilo več drobnih razlogov, nekaj celo bližina delovnega mesta... Vsekakor se želim uveljaviti...!«

ŽARKO LOZAR

Žarko Lozar, dipl. org. dela je s 3. avgustom prevzel delo vodje AOP. Prej je bil zaposlen v jeseniški železarni na podobnem delovnem mestu.

»Prihod v Color je zame izziv za napredovanje v službi. Navdušil me je pomlajen kolektiv, saj želim delati v taki sredini, med svežimi silami. Počasi spoznavam ljudi, vidim pa, da je informatika šele v razvoju in da nas čaka še veliko dela. Doseči moramo višji nivo informatike, cilj je stabilizacija poslovanja s pomočjo informatike.«

Dopisujte v svoje glasilo!

Informacija o inovaciji »Zaprta peščeni mlin na principu potopljene mreže«

Bogat je narod, ki ima veliko inovatorjev in zna ustvariti vzdušje za nemirno brbotanje človeškega uma. Podobno bi lahko rekli tudi za OZD, med katerimi je naša DO šele na začetku trnove poti, ki jo le tu in tam kot utrinek razsvetli kaka inovacija. Med močnejšimi utriniki je bila tudi inovacija »Zaprta peščeni mlin na principu potopljene mreže«, rezultat razmišljanj in hotenja treh delavcev v obratu II; Kožlakar T., Plešec A. in Luštrek V. Samo naštevanje tehniških podatkov in opisov raznih delov pisca ter bralca prej utruja kot poživlja. Zato bo opis inovacije bolj kratek, vendar upam, da razumljiv.

Vemo, da faza dispergiranja (po naše) ribanja pri izdelavi pigmentiranih premazov predstavlja kritično fazo pri celotnem procesu. Tu

komore, pri čemer je klasična mreža postala primerno oblikovana potopna mreža, iztok pa se je zreduciral na cev ustrežajočega premera in oblike. Princip potopne mreže ni v svetu nov in se ga uporablja pri nekaterih izvedbah horizontalnih peščenih mlinov, vendar mislim, da pri preureditvi klasičnih mlinov še ni bil uporabljen.

S tem so dosegli naslednje:

— maksimalno zmanjšanje proste površine in s tem izhlapevanje topil;

— pranje peščenega mlina se je zreduciralo samo na nujne primere pri menjavi antilklov in s tem

zmanjšali porabo topil za pranje; — podaljšali efektivni čas delovanja peščenega mlina.

Ohišje opremljeno s hlajenjem je skonstruirano tako, da se v primeru potrebe (zamenjava mreže, ležaja itd.) razstavi na dva dela, zamenja neustrezni del in sorazmerno enostavno zmontira nazaj.

Pri realizaciji inovacije pripada del zasluge tudi vzdrževalcem, ki so osnovno idejo obogatili s strojniškimi znanjem in pripomogli, da je preko prototipa zaživela v proizvodnji.

Na koncu bi pozval vse tiste, ki imajo zamisli in željo po izboljšavah, da naj mirno prijavijo inovacije brez bojazni na morebitno reakcijo okolice, saj bo kmalu moral nastopiti čas, ko bo inovacija več veljala kot »filikretizacija«.

N. J.

Preureditve na lokaciji Medvode

Kot je že bilo pred kratkim objavljeno v informacijah, nameravamo še v letošnjem letu izvesti nekatere preureditve na lokaciji Medvode. Zgornje nadstropje skladišča gotovih izdelkov bomo preuredili in s tem pridobili dodatne prostore za rešitev najnujnejših prostorskih problemov, ki nas težijo v vseh sektorjih na lokaciji Medvode. V te prostore bi se preselili kompletni finančno računovodski sektor, ki je sedaj na dveh lokacijah. Sproščene prostore pa bi namenili za razširitev razvojnih laboratorijev, stavbo, ki stoji ob domu upokojenecv pa temeljito obnovili in jo preuredili

za druge namene. Adaptirati nameravamo tudi tovarniški dimnik, ki je dotrajan in razpokan in sicer tako, da bomo obstoječega porušili, na isti lokaciji pa postavili novega, kovinske izvedbe.

Na Seškovi pa bomo iz sredstev sklada skupne porabe adaptirali podstrešne prostore nad skladiščem za ingovino, v katere bomo preselili stranko, ki biva v prostorih ob naši kuhinji. Sproščene prostore pa namenili za priročno skladišče za kuhinjo, kar je obveza po zahtevi sanitarne inšpekcije.

P. N.

Inovatorji — vzdrževalci ...

električna energija pretvorjena v kinetično energijo mlevne baze in mlevnega sredstva na mehanski način ločuje sprijete delce pigmentov in polnil, ter ustvarja pogoje za pridobivanje stabilne suspenzije lete v raztopini veziva. Pri tem se razvija toplota, ki jo je treba zaradi požarnovarnostnih in tudi ostalih razlogov odvajati s pomočjo hladilne vode, oziroma, ki pospešuje sicer že tako prisotno hlapljenje topil s prostih površin. Pri klasični izvedbi peščenega mlina te površine predstavljata mreža za ločevanje zrnibane mlevne baze od mlevnega sredstva in iztok. Hlape topil s prostih površin, ki stalno uhajajo v delovno sredino se sicer lahko delno zajema z lokalno ventilacijo, vendar kljub temu onesnažujejo ozračje. Zato je prej omenjenim delavcem vzniknila misel, da zaprejo zgornji del mlevne

Začela se je nova gledališka sezona. Kam se bomo enkrat ali večkrat napotili? Za vse naše člane kolektiva je OOS omogočila nakup abonmajev in konto vstopnic v kulturnih ustanovah.

SNG DRAMA

Abonma red četrtek — 14 sedežev
Konto vstopnice

SNG OPERA

Konto vstopnice

MGL

Abonma kolektiv C (ob petkih) 10 sedežev
Konto vstopnice

ŠENTJAKOBSKO gledališče

Konto vstopnice
Oder treh herojev Pirniče
Abonma OTH — 12 sedežev

CANKARJEV DOM

Konto vstopnice

SLOVENSKA FILHARMONIJA

Modri abonma I (ob četrtekih) — 6 sedežev

Modri abonma II (ob petkih) — 2 sedeža

Oranžni abonma I (ob četrtekih) — 6 sedežev

Srebrni abonma — 10 sedežev

Konto sistem je oblika obiska gledališča, ki omogoča prosto izbiro dneva, vrste predstave ter poljubnega števila vstopnic.

Sporedi predstav so v dnevnikih časopisih, Cankarjev dom pa objavlja mesečni koledar prireditev v časopisu DELO zadnji četrtek v mesecu.

Na naših oglasnih deskah bodo sproti visela obvestila za naše abonmaje.

Karte za vse prireditve dobite pri MILENI (telefon 384 ali 351).

Vzdrževalci na Triglavu

Vse več prijateljev planin obiskuje naše prelepe vrhove gora, še posebno pa je obiskan naš najvišji vrh v Julijcih — Triglav. Veliko se o njem govori in piše, še posebno zanimiv je postal po obnovi našega največjega visokogorskega planinskega doma na Kredarici, saj je to skoraj hotel. Vse to je zamikalo tudi nas vzdrževalce in odločitev, da gremo na vrh je bila hitro sprejeta. Rečeno je bilo, da gremo vsi, da ostane doma le nekaj tistih, ki niso dobro kondicijsko pripravljani. Vedno manj dni je bilo do dogovorjenega dneva odhoda, vedno manj je bilo tistih, ki so še bili pripravljani prehoditi to dokaj dolgo in naporno pot.

V četrtek popoldne 27. 8. nas je bilo pred vratarnico v Medvodah

samo še za kombi vzdrževanja. Nahrbtnike in sebe smo strpali v kombi in odhiteli proti Mojstrani. Prva postaja je bila pri slapu Peričniku v dolini Vrat. Po ogledu Peričnika in krajšem počitku smo odšli naprej do Aljaževega doma v Vratih. Tu smo si z dobro večerjo nabrali še zadnje pomembne kalorije za jutranji vzpon in nato dobili prenočišče v depandanci Aljaževega doma.

Zbudili smo se zgodaj zjutraj, malo še dopolnili želodce in se takoj nato zagrebeli po Tominškovi poti proti Kredarici. Strmina, klini, ki so jih nekateri izmed naš prvih v svojem življenju otipavali in stopali po njih, težki nahrbtniki, znoj, ki nas je oblivaval vse bolj in bolj, nam niso vzeli volje. S krajšimi počitki nam je

po nekajurni hoji uspelo priti do Staničeve kočice. Tu smo se pošteno odpočili in podprli, nato pa še naprej do Kredarice, kjer smo po planu imeli namen prenočiti. Na recepciji doma so nam povedali, da so za to noč in to že ob treh popoldan že vse postelje oddane. Istočasno pa nam je še megla zaprla pogled po sosednjih vrhovih in iz megle je pričelo rositi. V razmišljanju kaj naprej, pa je nekako čez pol ure megla izginila in na hitro smo se odločili, da gremo takoj na vrh in naprej prenočit na Dolič.

Piknik '87

Prva sobota v septembru je bila sončna in temu primerno tudi vroča. Običajno imamo na to soboto »Colorjevci« svoj dan — rezerviran za piknik.

Prav tako kot lansko leto smo se tudi letos odločili, da se dobimo na vrtu gostilne pri Bormesu in skupaj preživimo prijetno popoldne. Za zabavo je poskrbel ansambel v eni osebi s polno zvočniki, ojačevalci in klaviaturami. Sprva se je izvajanje glasbenika zahtevnim plesalcem zdelo nekako bolj za ples

tem kratkem času« priprav na piknik dogovoriti, kdo bi vse to »v kup spravil«.

Čeprav se obiskovalci piknika niso mogli pomeriti med seboj na športnih terenih je bilo prav tako živahno. Pri polnih mizah hrane in pijače so zapeli, se pogovorili, na plesišču pa zaplesali. Na pikniku je bilo tudi veliko naših nekdanjih delavcev — upokojenec, ki radi prihajajo na vsa naša srečanja. Vedno jih zanima prav vse dobro in slabo o dogajanjih v tovarni in potem to

Dobro uro hoje po klinih in ob jeklenih vrvi v steni Triglava je minilo in že smo bili na vrhu. Presrečni, da so osvojili 2864 m visok vrh, so bili tisti, ki so se prvič povzpeli nanj. Sledil je krst in nato še žigosanje knjižic ter razglednic, fotografiranje na vse načine in nato sestop proti Doliču. Previdno in počasi smo prehodili najbolj strm del poti in malo pred nočjo prispeli v kočico. Naš vodnik »Dubček« se je takoj pri oskrbnici zagrebel za prenočišča in uspelo mu je dobiti nekaj ležišč v zimski sobi za vseh nas trinajst. Po dolgi in res naporni poti so najbolj utrujeni že pred mrakom polegali, ostali pa, ko je zmanjkalo bencina v agregatu.

Vedro sobotno jutro nas je zbudilo in pot nas je vodila preko Hribaric do najlepšega dela Triglavskega narodnega parka v Dolino Triglavskih jezer. Po enournem počitku pred kočico pri Triglavskih jezerih smo šli naprej proti Črnemu jezeru. Za nekatero je bil sestop že kar naporen, še bolj zahteven pa je bil sestop čez Komarčo do Savice.

Ob zaključku planirane prehojene poti pri planinski koči Savica, smo se odžejali s pivom, razrahljali vezalke na planinskih čevljih in v mišlih ter besedah prešli srečno in s prijetnimi spomini prehojeno pot. Glavnina jo je nato mahnila v našo kočico na Voglu, nekaj pa nas je šlo kar proti domu. MA

v baru, toda ko je izvajalec spoznal želje plesalcev je bilo kmalu polno plesišče. Za prazne želodce je poskrbel Zvone s svojo izkušeno ekipo. Hrane je imel dovolj, toda lakota je bila takšna, da je vsega kar hitro zmanjkalo. Dane pa je poskrbel za pijačo, da ne bi bila prevelika žeja in začuda mu je še zmanjkalo ni.

Za spremembo pa letos ni bilo ob drevesu privezane ovce za kegljače in pod desko visečih mesnih izdelkov in drugih vablljivih strelskih tarč. Verjetno se ni bilo mogoče »v

primerjajo s trenutki, ki so jih pred leti sami v njej preživeli.

Kljub temi in pozni uri nas je bilo na Bormasovem dvorišču še polno, nekateri med nami so že skoraj pregoreli. Glasbenik se kar ni in ni utrudil, ogreti so bili tudi ljubitelji petja, saj so ob spremljavi harmonike in kitare kar ubrano zapeli.

Končno nas je le pregnala hladna noč in razšli smo se z željo, da se naslednje leto spet dobimo v veselim razpoloženju.

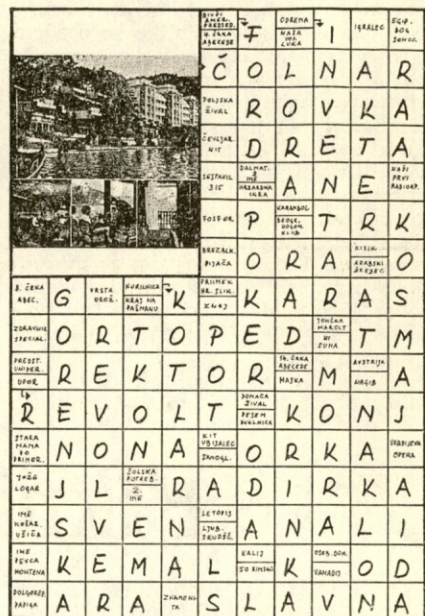
NAGRADNA KRIŽANKA

Žreb je odločil

NAGRADNA KRIŽANKA

KALIO	BRENČIČ	EVLOPSKI VELETOK KRAJ PEI FAZANI			NAS OTOK
					ST. POVRČ. HERA
OTROŠKA HRANA					
POVRČ. HERA		DEL LOVŠKE OPREME		POLHEL ODDELEK	
ZNAMKA UL (FOURTE)					
SESTAVIL 315	IME SHVČ GASPOZA RAZLIČICA				
VÁLADIS		MLADIK KJAJIGA POKLEČ. V SEBIDI			Z. IME
FOSFOR		PRIMEK LTV NOMINAL	IZDELOVA NIOLINIK LECNOLE NAPIS NA RAZPELU		
APARAT ZA UMETNO SIHANJE					
BIVŠI GOLMAN OLIMPIJE				DABO TUENIK VAŠTE	
MAROLT TONČKA		ZNAČAJ 1900 DELLEVA			ANSTIJA KEMIC ELEMENT
UNIKATI					14.ČRKA ABECEDÉ
M. IME		TONA GL. MESTO ITALIJE		ZNAMKA NOTOL. BODICA	
SMEDELEVO		POBYIR PRIŠTINA			GALIJ
KAPUČ		ITALIJA KISIK	LOHUNISA ULU	VSE PEI EVLOZANI SAMOGLIC	
ANSTIJA	SOSEBNA BRZANA				

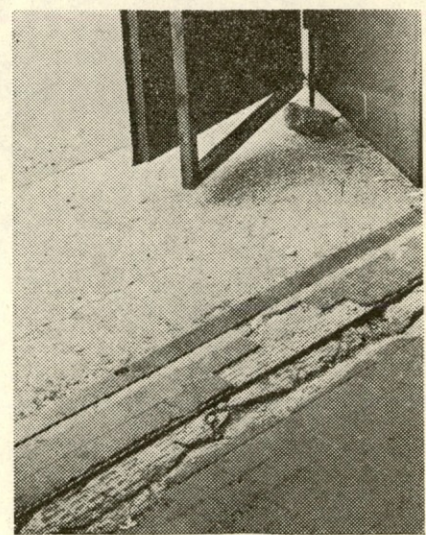
Č O L N A R
R O V K A
D R E T A
P A N E
P T R K
O R A O
K A R A S
O R T O P E D T M
R E K T O R M A
R E V O L T K O N J
N O N A O R K A
J L R A D I R K A
S V E N A N A L I
K E M A L K O D
A R A S L A V N A

Za nagradno križanko iz prejšnje številke glasila smo prejeli samo 20 rešitev. Žrebanje smo izvedli v prostornih prodajnega oddelka. Komisija v sestavi Dana Berčič, Andreja Povše in Tatjana Kozamernik je za dobitnika prve nagrade 1.000 din izžrebala Željka Djuniča, drugo nagrado 600 din prejme Franc Peterlin, tretjo nagrado 400 din pa Mišo Božičević.

Izžebancem bodo nagrade izplačane po izidu glasila.

Čestitamo!

AQUALES

Ali tudi za popravilo tega praga potrebujemo inovatorja?

COLORJEVE INFORMACIJE številka 9 (177) leto XVI, september 1987
Izdaja jih organizacija združene- ga dela Color Medvode, vsak mesec v nakladi 850 izvodov. Glasilo ureja uredniški odbor: Marko Ažman, Frane Erman, Milena Kržin, (odgovorna urednica), Franci Rozman (glavni urednik) in Janez Žerovnik. Fotografije Franci Rozman. Tisk AERO Celje, TOZD grafika. Rokopisov ne vračamo. Po mnenju Sekretariata za informacije pri Izvršnem svetu Skupščine SRS št. 421-1/72 je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili tri nagrade:

- 1. nagrada 1.000 din
- 2. nagrada 600 din
- 3. nagrada 400 din

Izrezke z vpisano rešitvijo pošljite v kadrovsko-spolni sektor z oznako »Nagradna križanka«.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do 10. oktobra 1987. Vsakdo lahko sodeluje le z eno križanko. Obilo sreče!